Nro 173.

KURJER POLSKI

Wszystko dla wszystkich.

Warszawa

Wtorek dnia 1 Czerwca r. 1830.

Prenumerata miesięczna złp. 2 gr. 20. Kwar. złp. 8. Nr pojedynczy gr. 5.

Wiadomości Krajowe

Dnia onegdajszego raczył N. Pan dawać u siebie obiad dla członków izby senatorskiéj, poselskiéj, ministrów i wiele znakomitych osób.

Bytność N.N. Państwa w stolicy, obecność licznego obywatelstwa i pogoda, wszystko to przyłożyło się dnia wczorajszego do dodania świetności zgromadzeniu wczorajszemu na Bielanach. Około godziny 5téj ruszyło w jednym czasie z miasta tyle powozów, iż przez długi czas nim w szereg weszły, napełnione niemi były wszystkie ulice przyległe głównéj drodze, prowadzącéj do Bielan. N.N. Państwo zaszczycili obecnością swoją, to miejsce, w którém zwykle corocznie zgromadza się w poniedziałek Zielonych Świąt kilkadziesiąt tysięcy ludzi, tak z Warszawy jak i z pobliskich wiosek, przed południem dla nabożeństwa, po południu dla rozrywki. N. Pan raczył przybyć konno w towarzystwie swoich najjaśniejszych braci, N. Pani w przepysznéj karecie dworskiéj w towarzystwie xiężny Łowickiéj i J. K. M. następcy tronu pruskiego. Naliczono karet, powozów, i drószek, tak na resorach, jak bryczkowych które przez rogatki z Warszawy do Bielan przejechały, 3412, a mianowicie karet 102, koczów 1371, drószek 585, bryczek 1354. Konnych znajdowało się 349. Najpiękniejsze suknie damskie były z gazy gładkiéj Irys, tiulów i muszlinów klarownych z plissami i falbanami, szerokiemi aż do kolan, które zakończały girlandy haftowane. Kapelusze damskie z takich samych materji ozdobione mnóstwem kwiatów i coraz większych kokard, miały powiększéj części ronda obszyte blondynami, nie tak jednak szerokiemi, iżby zakrywały wdzięki twarzy. Gdy przed samym wieczorem dészczyk zaczął grozić, ukazały się płaszcze, których brzegi na wzór krakowskich ubiorów sznurkami obszyte były; między innemi odznaczał się płaszcz ponsowy w wązkie czarne pasy, obszyte takiemiż sznurkami. Dodawały wesołości i życia muzyki wojskowe, hustawki, karuzele, a w mnóstwie namiotów późno w noc oddawała się wesołości piésza publiczność.

W obu Izbach wybrano Członków do Kommissji Sejmowych; w Izbie Senatorskiéj wybrani: 1) *Do Kommissji skarbowéj* Xiąże Radziwiłł Wojewoda, Kochanowski i Wodziński Kasztelanowie. 2) *Do Kommissji praw cywilnych i kryminalnych*: Dembowski, Hr. Michał Potocki i Rembieliński Kasztelanowie. 3) *Do Kommissji praw organicznych i administracyjnych.* Xiąże Czartoryski Wojewoda, Hr. Bniński i Gliszczyński Kasztelanowie. — W Izbie Poselskiéj: *Do Kommissji skarbowéj.* Władysław Hr. Ostrowski, Stanisław Barzykowski, Stanisław Hr. Jezierski, Roman Hr. Sołtyk, Alojzy Biernacki. *Na zastępców.* Kantorbery Tymowski, Józef Swirski, Teofil Morawski, Klemens Witkowski. *Do Kommissji praw cywil. i kryminalnych.* Gustaw Hr. Małachowski, Franciszek Wołowski, Jan Postużyński, Konstanty Swidziński, Andrzéj Wal-

chnowski. *Na zastępców.* Antoni Rembowski, Stanisław Kaczkowski, Felix Gumowski. *Do Kommissji praw organicznych i administrac.* Joachim Lelewel, Xawery Czarnocki, Józef Małachowski, Kantorbery Tymowski, Jan Nep. Gliszczyński. *Na zastępców.* Franciszek Chomentowski, Klemens Witkowski, Jgnacy Dembowski.

Dalszy ciąg obrazu działań rządowych, odczytanego na piérwszéj sessji sejmowéj:

SPRAWIEDLIWOŚĆ.

Przyśpieszenie porządnego wymiaru sprawiedliwości w rozmaitych Sądach, było nieodstępnym celem starań i troskliwości Kommissji Rządowéj, o ile granice jéj attrybucji tego dozwalały. W ciągu upłynionych lat, aż do r. 1829, Spraw 13,493 ugodzono w Sądach Pokoju. Trybunały Cywilne i Handlowe wydały w ogóle 82,340 Wyroków. Sąd Appellacyjny odsądził 9,336 Spraw. Sąd Najwyższéj Instancji w 1,046ciu Sporach ostatecznie wyrokował, a 846 rekursów odrzucił. Postanowieniem Królewskiém z d. 6 lipca 1826 r. dodany został temu Sądowi drugi Wydział, dla prędszego działań jego wykonywania. Sądy Policyjne 101,321 a Sądy Policji poprawczéj 70,031 Spraw odsądziły. Sądy Kryminalne ogłosiły 14,142, a Sąd Appellacyjny, w zastępstwie Kassacyjnego wydał w Sprawach Policyjnych, poprawczych i Kryminalnych, 2,873 Wyroków.

Trudno zataić iż, liczba przestępstw, chociaż stosunkowo mniejsza jeszcze niż w innych Krajach Europy, wzmogła się jednak u nas w ostatnich latach. Główniejsze do tego przyczyny dają się spostrzegać w pomnożeniu ludności, w niedostateczności oświaty elementarnéj i nieuchronném pomnożeniu spraw defraudacyjnych. Dla dzielniejszego zaradzenia złemu, Wydział Sądowniczy wymagałby pomnożenia środków, a przeto i powiększenia funduszów.

Spraw karności przeciwko Urzędnikom w obowiązkach swoich wykraczającym, lub Władzy nadużywającym, wytoczono 267. Z dwudziestu dziewięciu próśb o ułaskawienie samemu Królowi przedstawionych, 24 uzyskały złagodzenie kary. Rad familijnych odbyło się 8319.

Urządzenie hypotek w całém Królestwie ukończone jest stósownie do prawa, i służyło za podstawę dla rozwinięcia Towarzystwa kredytu publicznego, przez Sejm ostatni ustanowionego, a którego działania, już skutecznie się przyłożyły do zmniejszenia liczby sporów cywilnych. W skutek przedstawionych środków od Kommissji Rządowéj Sprawiedliwości i zatwierdzonych przez Namiestnika Królewskiego, większa część spraw konkursowych i likwidacyjnych, które się ciągnęły od czasu Rządów Austrjackiego i Pruskiego, jest odsądzona: pozostało z nich tylko 18 do załatwienia.

Kassy depozytowe przy Trybunałach Cywilnych w ciągu ostatnich lat aż do 1829 roku, wydały właścicielom w miarę ich wydowodnienia, około 19 miljonów złotych, tak w gotowiźnie, jak w wartościach ją zastępujących. Zupełne rozrządzenie tych depozytów, zawisło od ostatecznego wykonania Konwencji zawartych z Dworami Austrjackim i Pruskim.

Z 4486 mass depozytowych, dla różnych przyczyn zaległych, 3983 na mocy postanowienia Namiestnika Królewskiego, wydanych zostało stronom, lub przeniesionych do Skarbu publicznego. Pozostało ich jeszcze 503 do zasądzenia.

Dawne archiwa Królestwa Polskiego, zawierające dokumenta oraz akta tyczące się prywatnych własności i pochodzenia rodzin krajowych, wymagały baczności Rządowéj. W wykonaniu dekretu Królewskiego, w téj mierze wydanego, Kommissja Rządowa Sprawiedliwości poleciła zebranie tych archiwów dotąd rozrzuconych po miasteczkach, i przeniesienie ich w miejsca dogodne. Województwa Krakowskie, Lubelskie i Płockie już używają korzyści tego rozporządzenia; inne zaś Województwa następnie z niego udział mieć będą. Na mocy Postanowienia Najjaśniejszego Pana Rady Wojewódzkie mają sobie polecone wybory Kandydatów na Sędziów Pokoju. Tém zarządzeniem,

sprawiedliwość pojednawcza opatrzona jest w dostojnych Urzędników wypełniających swe czynności z zadowoleniem współobywateli.

Niedostatek zgodności między różnemi xięgami praw, które nas obowiązują, rozwinięcie szczegółów Ustawą Konstytucyjną przepisane, położenie nasze polityczne, potrzeby miejscowe, istnienie pewnych instytucji, wszystkie te powody razem zebrane i inne, których wyłożenie byłoby nieużyteczne albo niewczesne, zdały się wymagać rozmaitych zmian w naszych Kodexach. Deputacja prawodawcza złożona z Członków wybranych z obydwóch Izb Sejmowych i z Rady Stanu zajmuje się tą nader ważną pracą.

Projekt do piérwszéj xięgi Kodexu Cywilnego na posiedzeniu Sejmowém 1825 roku, w prawo zamieniony został. Druga xięga tegoż Kodexu jest ukończona. Nie będzie jednak przełożona Izbom, na teraźniejszém ich zgromadzeniu: dano ją albowiem do rozwagi sądom i znawcom prawnym Królestwa, dla zebrania wprzód uwag ich, nad tak stanowczém dziełem, i użycia onych, podczas roztrząsania téj xięgi w ogólném Zgromadzeniu Rady Stanu.

Wydział Prawa w Uniwersytecie Warszawskim ukształcił już znaczną liczbę biegłych Kandydatów którzy teoretycznie usposobieni, a w kilkoletniéj bezpłatnéj applikacji nabywszy praktycznych wiadomości, przedstawiają szacowny zakład urzędników, do najniższych nawet posad sądownictwa.

W skutek decyzji Królewskiéj, Kommissja Rządowa Sprawiedliwości, nabyła w Warszawie pałac dla stałego w nim biór swoich pomieszczenia. Obszerny gmach wystawiony w Kaliszu zajęty jest przez Władze Sądownicze tegoż województwa. Inna budowla wzniesiona w Kielcach, zawiera akta hypoteczne i notarjalne Województwa Krakowskiego.

Fundusze roczne przeznaczone na Wydział Sprawiedliwości, wynosiły około 2,500,000 zł., z których co rok pozostały oszczędzenia. Rachunkowość żadnych nie ma zaległości.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

Polski Taniec Józefa Nowakowskiego skomponowany na bal dany dnia 27 maja dla Najjaśniejszych Cesarsko-Królewskich Mości przez JW. Hr. Sobolewskiego Prezydującego w Radzie Administracyjnéj, także grany w dniu rozpoczęcia sejmu w Teatrze Narodowym ułożony na Pianoforte wyszedł w składzie muzyki Klukowskiego cena zł. 1 gr. 15.

Polskie obligacje udziałowe stały w Hamburgu dnia 25 maja po $126\frac{3}{8}$ do $126\frac{1}{2}$.

Dziś zrana ciepła stopni 9. — Wczoraj w połud 15.
TEATR NARODOWY. Dziś: JP. Sontag śpiewać będzie drugi Koncert.

Wiadomości Zagraniczne.

Z Londynu odebrano w Paryżu wiadomość, że xiąże Lopold postanowił już przyjąć tron grecki.

Jenerał Bourmont otrzymał upoważnienie do posuwania na wyższe stopnie i nagradzania wojskowych, należących do wyprawy algiérskiéj. Dzienniki liberalne utrzymują, że udzielenie takiéj władzy jest niekonstytucyjne. Z wyprawą, któréj część podług ostatnich doniesień d. 18 maja żagle rozpuściła, popłynie także administracja zdrowia; ztąd wnoszą, że Francuzi mają zamiar zaprowadzać osady przy brzegach afrykańskich. Rozdano wojsku wyprawy kołdry wełniane po jednéj na trzech; każdy żołnierz pokryty ma kaszkiet białém płótnem, jako ochroną przeciw zbytecznym upałom. W regulaminie zdrowia powiedziano, aby każdy żołnierz wyprawy dwa razy na dzień twarz umywał, nigdy się nie kąpał w południe, unikał mocnych trunków, nie pił saméj wody, ale z winem, lub wódką, nie jadał owoców nawet dojrzałych. Mięso solone kazano moczyć przez parę godzin przed gotowaniem etc. Trzech malarzów zatrudnia się wystawieniem odbicia wyprawy od brzegów. Mówią, że w Alicante połączy się z wyprawą francuzką oddział wojska hiszpańskiego. Do Algiéru mieli przybyć w ostatnich dniach kwietnia poseł wicekróla egipskiego z urzędnikiem angielskim, ajent Sułta-

na i z nim kilku Europejczyków. Wszyscy usiłują skłonić Deja do pojednania się z Francją. Ze strony Anglji zapewniono Deja, że w razie gdyby koniecznie wojna miała nastąpić, usiłować będzie rząd angielski, ażeby warunki pokoju nie były zbyt uciążliwe dla Algiéru. Przyrzeczenie to ośmieliło Deja, i już dał się z tém słyszyć, że nietylko nie chce wchodzić w żadne układy z Francją, ale nawet żałuje, że nie uwięził konsula francuzkiego. Duńskiemu i hiszpańskiemu konsulom kazał niezwłocznie oddalić się z Algieru.

Kilku posłów zagranicznych przy dworze hiszpańskim ma wyjechać z Madrytu, gdyż słychać, iż niektóre mocarstwa chcą zmniejszyć koszta na ich utrzymywanie.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁÓWNY PRZY ULICY DANIELOWICZOWSKIEJ POD N. 616